

**AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANININ AVRUPA
PARLAMENTOSU ÜYELERİNİN DOKUNULMAZLIĞINA
İLİŞKİN ALDO PATRICIELLO KARARI**

**ADALET DİVANI -DAVA C-163/10 ALDO PATRICIELLO
(Karar Tarihi: 6 Eylül 2011)**

Çeviren: Yrd. Doç. Dr. İlke GÖÇMEN*

Divan Kararı (Büyük Daire)**

(Avrupa Parlamentosu üyesi – Ayrıcalıklara ve Dokunulmazlıklara Dair Protokol – Madde 8 – İftira suçu ile ilgili cezai kovuşturma – Parlamento alanı dışındaki sözler – Parlamentoyla ilgili görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen görüş tanımı – Dokunulmazlık – Koşullar)

C-163/10 sayılı Davada,

Avrupa Birliğinin İşleyişi Hakkında Antlaşma (“ABİHA”) madde 267 uyarınca (İtalya) *Tribunale di Isernia* tarafından 9 Mart 2010 tarihli karar ile yapılan ve Divan tarafından 2 Nisan 2010 tarihinde alınan ön karar başvurusu,

Aldo Patriciello,

adlı kişiye karşı yürütülen cezai kovuşturmaya ilişkindir.

DİVAN (Büyük Daire),

Başkan V. Skouris, Daire Başkanları A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ve J.-J. Kasel, Hâkimler G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský, A. Ó Caoimh (Raportör), C. Toader ve M. Safjan ile oluşmaktadır.

Hukuk Sözcüsü: N. Jääskinen,

Kâtip: Yönetici A. Impellizzeri,

---

* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Avrupa Birliği Hukuku Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi
igocmen@ankara.edu.tr

** <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010CI0163:EN:HTML>>

Yazılı usul ve 15 Şubat 2011 tarihindeki duruşmayı göz önüne alarak,

– Avukatlar G. Ranaldi ve G. Scalese ve Asistan S. Fortunato tarafından Aldo Patriciello,

– Vekil sıfatıyla G. Palmieri ve destekleyicisi Devlet Avukatı M. Russo tarafından İtalyan Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla K. Georgiadis ve M. Germani ve G. Papagianni tarafından Yunan Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla H. Krück, A. Caiola ve N. Lorenz tarafından Avrupa Parlamentosu,

– Vekil sıfatıyla I. Martínez del Peral ve C. Zarda tarafından Avrupa Komisyonu

namına sunulan görüşleri değerlendirdikten sonra,

9 Haziran 2011 tarihli oturumda Hukuk Sözcüsünün Görüşünü dinledikten sonra,

Aşağıdaki kararı vermektedir:

146

Karar

1 Ön karar başvurusu, Avrupa Birliği (“AB”), Avrupa Birliğinin İşleyişi (“ABİ”) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (“AAET”) Antlaşmalarına ekli Avrupa Birliğinde Ayrıcalıklar ve Dokunulmazlıklara Dair Protokol (“Protokol”) madde 8’in yorumuna ilişkindir.

2 Bu başvuru, Avrupa Parlamentosu üyesi Bay *Patriciello*’ya karşı iftira suçu sebebiyle yürütülen cezai kovuşturma esnasında yapılmıştır.

Hukuki çerçeve

Avrupa Birliği mevzuatı

3 Protokol madde 8 uyarınca:

“Avrupa Parlamentosu üyeleri, görevlerinin yerine getirilmesi esnasında ifade ettikleri görüşler ya da kullandıkları oylara ilişkin herhangi bir tür soruşturmaya, tutukluluğa ya da adli takibe tâbi tutulamaz.”

4 Protokol madde 9 uyarınca:

“Avrupa Parlamentosu üyeleri, Parlamento oturumları esnasında:

(a) kendi devletlerinin ülkesinde, kendi parlamentolarının üyelerine tanınan dokunulmazlıklardan;

...yararlanır.”

5 Protokol madde 18 uyarınca:

“Birlik kurumları, bu Protokolün uygulanması amacıyla ilgili üye devletlerin sorumlu makamları ile işbirliği yapar.”

6. Avrupa Parlamentosu İç Tüzüğündeki “Dokunulmazlığın kaldırılması” başlıklı Kural 6 uyarınca:

“1. Parlamento, ayrıcalıklar ve dokunulmazlıklar ile ilgili yetkileri kullanırken, öncelikle, demokratik bir yasama meclisi olarak bütünlüğünü sürdürmeye ve üyelerinin görevlerini yerine getirmeleri esnasındaki bağımsızlığını güvence altına almaya çalışır.

...

3. Bir üye veya eski bir üye tarafından ayrıcalıkları ve dokunulmazlıkları korumak adına Başkana iletilen herhangi bir talep, Parlamentoda duyurulur ve sorumlu komiteye gönderilir.

...”

7. Parlamento üyelerinin dokunulmazlığına ilişkin prosedürlere dair kuralları içeren İç Tüzük Kural 7 (2), (6) ve (7) uyarınca:

“2. Komite, sadece dokunulmazlığın kaldırılması talebinin kabulü ya da reddini tavsiye eden bir karar için ya da ayrıcalıkların ve dokunulmazlıkların korunması için bir öneri hazırlar.

...

6. Komite, ayrıcalıkların ve dokunulmazlıkların korunması ile ilgili hâllerde, ilgili durumun parlamentonun oturum yerine veya yerinden seyahat ederken üyelerin serbest dolaşımına yönelik idari ya da diğer bir tür kısıtlama mı olduğunu; yoksa görevin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen bir görüş ya da kullanılan bir oy mu oluşturduğunu; yoksa Ayrıcalıklar ve Dokunulmazlıklara Dair Protokol madde 10 açısından ulusal hukukun konusunu oluşturmayan yönlerin içerisinde mi kaldığını belirtir ve ilgili otoritenin gerekli kararları alması için çağrı yapan bir öneride bulunur.”

7. Komite, ihtilaflı otoritenin yetkisi ve talebin kabul edilebilirliği ile ilgili bir gerekçeli görüş önerebilir; ancak, talebi değerlendirirken bir durumun vakaları ile ilgili detaylı bilgiyi elde etse bile; hiçbir koşulda, ilgili üyenin suçluluğu ya da suçsuzluğu veya ona atfedilen görüşlerin ya da eylemlerin tutuklamayı haklı gösterip göstermediği hakkında bir sonuca varamaz.”

Ulusal mevzuat

8 İtalyan Anayasası madde 68(1) uyarınca:

“Parlamento üyeleri, görevlerinin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen görüşler ya da kullanılan oylar yönünden sorumlu tutulamaz.”

9 Anayasa madde 68’i uygulamaya yönelik hükümlere yer veren ve üst düzey devlet görevlisi kişilerin tutuklanmasına ilişkin 20 Haziran 2003 tarihli (21 Haziran 2003 tarihli, GURI No 142) ve 140 sayılı Kanun (legge n.140, disposizioni per l’attuazione dell’articolo 68 della Costituzione nonché in materia di processi penali nei confronti delle alte cariche dello Stato) madde 3(1) uyarınca:

148 — “Anayasa madde 68(1), taslak kanunların veya kanun önerilerinin, değişikliklerin, gündemin, önergelerin ve parlamento kararlarının önerilmesine; Asamblelerde ve Meclislerin diğer organlarındaki [genel görüşme önerisi ve] sorular ve girişimlere; ne şekilde formüle edilmiş olursa olsun tüm kullanılan oylara; tüm diğer parlamenter işlemlere ve Parlamento dışında yerine getirilse bile, bir Parlamento üyesinin görevleri ile bağlantılı tüm diğer inceleme, açıklama, eleştirme ve siyasi beyan etkinliklerine ilişkin tüm durumlarda uygulanır.”

Esas davadaki uyuşmazlık ve ön karar için gönderilen soru

10 Bay *Patriciello*, *Isernia* Bölge Mahkemesi (*Tribunale di Isernia*) önündeki cezai yargılamada, kendi evine yakın ve bir nöroloji enstitüsünden çok da uzak olmayan bir kamu otoparkında 1 Ağustos 2007 tarihinde cereyan eden münakaşa esnasında *Pozzilli* (İtalya) yerel polisinden bir memuru kanuna aykırı davranışta bulunduğu sebebiyle haksız yere itham etmek ile suçlanmaktadır.

11 Ön karar başvurusuna göre açıktır ki Bay *Patriciello*, İtalyan Ceza Kanunu madde 368 uyarınca iftira atma suçu ile suçlanırken; ağırlaştırıcı bir sebep olarak Bay *Patriciello*’nun iftira attığı kişi İtalyan Ceza Kanunu madde 61(10) anlamında görevlerini yerine getirmekte olan bir kamu görevlisidir. İddiaya göre Bay *Patriciello*, yerel polis memurunun kara

trafik kanunlarına aykırı olarak park etmiş araçların sahiplerinden bazılarını kayda geçerken ilgili zamanları değiştirdiğini ileri sürerek, ilgili memuru Ceza Kanunu madde 477 uyarınca belgede sahtecilik yapmak suçu ile suçlamıştır. Dahası, iddiaya göre, Bay *Patriciello*, yerel polis memurunu suçladığı suçların gerçekten işlenip işlenmediğini tespit etmek için gelen polis memurları [*carabinieri*] önünde bu suçlamalarını tekrarlamıştır.

12 Avrupa Parlamentosu, Bay *Patriciello*'nun İç Tüzük madde 6(3) uyarınca talebi üzerine 5 Mayıs 2009 tarihli kararı ile, Hukuk İşleri Komitesinin raporuna uygun olarak, Bay *Patriciello*'nun dokunulmazlıklarının ve ayrıcalıklarının savunulmasına karar vermiştir (“dokunulmazlığı savunma kararı”). Raporda aşağıdaki sebepler yer almaktadır:

“Aslında, Bay *Patriciello*, açıklamalarında yalnızca kamusal alandaki olaylar ve seçmenlerinin günlük yaşamlarında önemli bir etkisi olan vatandaşların bir hastaneye ve sağlık hizmetine kolay erişim hakkı hakkında yorum yapmıştır.

Bay *Patriciello*, kendi çıkarı için hareket etmemiştir; kamu görevlisine hakaret etmek istememiştir; ancak siyasi etkinliği çerçevesinde seçmenin genel çıkarı doğrultusunda hareket etmiştir.

Böyle yaparak, kamu çıkarına ilişkin bir konudaki görüşünü seçmenlerine ifade ederken, Bay *Patriciello*, bir Parlamento üyesi olarak görevlerini yürütmektedir.

...

Hukuk İşleri Komitesi, yukarıdaki değerlendirmeler temelinde, dokunulmazlığın savunulmasının lehine ve aleyhine sebepleri inceledikten sonra, Bay *Patriciello*'nun dokunulmazlığının savunulmasını tavsiye etmektedir.”

13 *Isernia* Bölge Mahkemesi, ön karar başvurusunda, Protokol madde 9(1/a) uyarınca parlamento üyelerinin ulusal alandaki eylemleri ile ilgili olarak yerel hukukta öngörülen maddi ve şekli koşullar altında dokunulmazlıklardan ve ayrıcalıklardan faydalandığını not düşmektedir. Bununla birlikte, İtalyan Anayasası madde 68 uyarınca parlamenter dokunulmazlık ayrıcalığı, bir parlamento dışı etkinlik tipik bir parlamenter görevin yerine getirilmesi ile yakından bağlantılı olmadıkça

ve tamamen bu görev amacıyla yürütülmedikçe, parlamento dışı etkinlikleri kapsamaktadır.

14 Bu koşullar altında, *Isernia* Bölge Mahkemesi'ne göre, suçlamanın esasına ilişkin herhangi bir değerlendirmeye hanel getirmeksizin, Avrupa Parlamentosunun dokunulmazlığı savunma kararının kabulüne sebep olan gerekçeleri desteklemek yerel hukuk temelinde mümkün gözükmemektedir. Esas davada kovuşturmayaya yol açan durumlar, esasen, Avrupa Parlamentosunun bir üyesinin görevlerini yerine getirmesi esnasında herhangi bir görüşünü açıklaması ile bağlantılı değildir.

15 Bu bakımdan, *Isernia* Bölge Mahkemesi, cumhuriyet savcısına göre Bay *Patriciello*'nun bir kamu görevlisine hakaret etme niyeti olmaksızın herkes tarafından bilinen gerçekler, yani vatandaşların bir hastaneye ve sağlık hizmetine kolay erişim hakkı hakkında yorum yapmaktan öteye geçmediği argümanının asılsız gözüktüğünü belirtmektedir. Gerçekte, her ne kadar kanıtlanmayı beklese bile; Bay *Patriciello* bir kamu görevlisini polis gücünün üyeleri önünde belgede sahtecilik yapmak ile açıkça suçlamak ile itham edilmektedir. İlk bakışta, bu tür bir davranış, seçmenlerinin genel çıkarları ile bağlantısız gözükmektedir ve bu itibarla kuramsal olarak bile dokunulmazlığa ilişkin kuralların kapsamında kalmak için elverişsiz gözükmektedir.

16 Bununla birlikte, *Isernia* Bölge Mahkemesi, dokunulmazlığı savunma kararının ilgili Protokol madde 9(1/a)'nın yanı sıra madde 8'e de gönderme yapılarak alındığına dikkat çekmektedir. *Isernia* Bölge Mahkemesi, Divanın daha önceden, bu maddenin ulusal haklara gönderme yapmamasından ötürü, bu maddenin öngördüğü dokunulmazlığın kapsamının yalnızca AB hukuku temelinde belirleneceğine karar verdiğini belirtmektedir. Dahası, her ne kadar dokunulmazlığı savunma kararı ulusal mahkemeler yönünden bağlayıcı etkisi olmayan bir görüş oluştursa bile; ön karar başvurusunda bulunan mahkeme, Avrupa Birliği Antlaşması ("ABA") madde 4(3) ve Protokol madde 18 uyarınca Avrupa kurumları ile iyi niyet içerisinde işbirliği yapmakla yükümlüdür (Birleşik Davalar C-200/07 ve C-201/07 *Marra* [2008] ECR I-7929, paragraflar 26 ve 39 ila 41).

17 Bu koşullar altında, *Isernia* Bölge Mahkemesi, davayı durdurarak, Divana ön karar için şu soruları göndermeye karar vermiştir:

"Kuramsal olarak Avrupa Parlamentosu üyesi (iddianamede belirlenen ve Avrupa Parlamentosunun dokunulmazlığını savunmak için lehine bir

karar aldığı) [Bay] *Patriciello* tarafından işlenen ceza gerektiren bir suç olarak yorumlanan ve Ceza Kanunu madde 368 uyarınca iftira atma suçu olarak sınıflandırılan olaylar, Protokol madde [8] anlamında parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında bir görüşün açıklanmasına karşılık gelmekte midir?”

Ön karar için gönderilen soru

18 Bir ön tespit olarak, Divanın daha önce karara bağladığı üzere, Protokol madde 8 ve 9’da öngörülen Avrupa Parlamentosu üyelerinin parlamenter dokunulmazlığının, üye devletlerde ulusal parlamento üyelerine çoğunlukla tanınan iki koruma türünü, yani parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen görüşleri veya kullanılan oyları ve kural olarak adli takipten korunmayı içeren parlamenter dokunulmazlığını kapsadığı göz önünde bulundurulmalıdır (*Marra*, paragraf 24).

19 Gönderilen sorunun esas lâfzının belirginleştirdiği üzere, esas davadaki uyuşmazlık yalnızca Protokol madde 8’ in yorumu ile alakalıdır.

20 Bu bakımdan, İtalyan Hükümetinin de belirttiği üzere, ön karar başvurusu yapan mahkemenin sorusunun yazılışı ile Divandan, Divanın Protokol madde 8’i esas davaya uygulamasını istediği, yani ilgili Avrupa Parlamentosu üyesinin esas davada kovuşturmaya yol açan beyanlarının parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen bir görüş oluşturup oluşturmadığı ve böylelikle bahsi geçen maddede öngörülen dokunulmazlık kapsamında kalıp kalmadığı hususunda bir karar vermesini istediği belirtilmelidir.

21 ABİHA madde 267 uyarınca başlatılan muameleler yönünden Adalet Divanının belirli bir olaya AB hukuku kurallarını uygulama yetkisi yoktur. Bununla birlikte, Adalet Divanı, ulusal mahkemeye kararını verirken yararlanabileceği AB hukukunun yorumu ile ilgili her türlü rehberliği sağlayabilir (Bakınız, özellikle, Dava C-54/07 *Feryn* [2008] ECR I-5187, paragraf 19 ve alıntılanan içtihat hukuku).

22 Dolayısıyla, esas davadaki gibi bir durumda, başvuruyu yapan mahkeme, Protokol madde 8’de belirtilen dokunulmazlığa etki vermek için gerekli maddi koşulların sağlanıp sağlanmadığını tespit ederek, ihtilafı beyanların söz konusu maddenin öngördüğü dokunulmazlık

kapsamında kalıp kalmadığını belirleyecektir (Bakınız *Marra*, paragraf 33).

23 Öte yandan, Adalet Divanı, gerektiği takdirde kendisine gönderilen soruyu yeniden biçimlendirerek, ulusal mahkemeye bu belirlemeyi yaparken rehberlik sunmak amacıyla gerekli tüm bilgiyi sağlayacaktır (Bakınız, diğerlerinin yanında, Dava C-420/06 *Jager* [2008] ECR I-1315, paragraf 46 ve Dava C-243/09 *Fuß* [2010] ECR I-0000, paragraf 39).

24 Bu bakımdan, Divanın önündeki belgelere göre açıktır ki *Isernia* Bölge Mahkemesi, gönderdiği soru ile asıl olarak Avrupa Parlamentosunun bir üyesi tarafından Parlamentonun alanı dışında yapılan ve bu kişinin köken üye devletinde iftira atmak suçu nedeniyle kovuşturulmasına yol açan esas davadaki ihtilafli beyan gibi bir beyanın Protokol madde 8 anlamında parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen bir görüş oluşturup oluşturmadığını belirlemek için gerekli kriterlerin tanımlanmasını istemektedir.

25 Bu noktada, ulusal hukuka dayanan Protokol madde 9(1/a)'da öngörülen parlamenter dokunulmazlıktan farklı olarak, Protokol madde 8'de öngörülen dokunulmazlığın sınırlarının bu maddenin ulusal hukuklara herhangi bir gönderme yapmaması nedeniyle yalnızca AB hukuku temelinde belirlenmesi gerektiği vurgulanmalıdır (Bu etki için bakınız, *Marra*, paragraf 26).

26 Divanın daha önce karara bağladığı gibi, Protokol madde 8, Avrupa Parlamentosu üyesinin parlamenter görevlerini yerine getirmesi esnasında ifade ettiği görüşleri ve kullandığı oyları ile ilgili dokunulmazlıktan faydalandığı her türlü adli takibe uygulanan özel bir hüküm oluşturur ve netice itibarıyla ilgili görüş ve oylar bakımından herhangi bir adli takibin önüne geçerek, Avrupa Parlamentosu üyelerinin ifade özgürlüğü ve bağımsızlığını korumayı amaçlar (Bu etki için bakınız, *Marra*, paragraflar 45 ve 27).

27 Öyleyse, ulusal hukukta öngörülen dokunulmazlık ile ilgili kurallar ya da orada belirlenen sınırlar ne olursa olsun, eğer Protokol madde 8 uyarınca dokunulmazlığın tanınması için gerekli maddi koşullar sağlanıyorsa; Avrupa Parlamentosu, dokunulmazlığı kaldıramaz ve bu dokunulmazlığı uygulama yetkisine sahip ulusal mahkeme, ilgili Avrupa Parlamentosu üyesi aleyhine açılan davayı reddetmekle yükümlüdür (Bu etki için bakınız, *Marra*, paragraf 44).

28 Bu davada görüşlerini sunan her tarafın savunduğu üzere, Avrupa Parlamentosunun bir üyesinin beyanları, salt Avrupa Parlamentosu alanı dışında yapılması nedeniyle bu dokunulmazlıktan yararlanmaktan hariç tutulamayacaktır.

29 Protokol madde 8, Avrupa Parlamentosu üyelerinin ifade özgürlüğü ve bağımsızlığını koruma amacı ve üyelerinin kullandıkları oyların yanı sıra ifade ettikleri görüşlere de açıkça değinen lâfzı ışığında, esasen, üyelerinin Avrupa Parlamentosunun alanı içinde yaptıkları beyanlara uygulanmak için tasarlanmıştır.

30 Bununla beraber, Avrupa Parlamentosu üyelerinin Parlamentonun alanı dışındaki beyanlarının Protokol madde 8 anlamında görevlerinin yerine getirilmesi esnasında ifade ettikleri bir görüş olabilmesi olanaksız da değildir; çünkü bu beyanın bu tür bir görüş olup olmadığı, beyanın yapıldığı yerden ziyade; o beyanın karakteri ve içeriğine bağlıdır.

31 Protokol madde 8, Avrupa Parlamentosunun üyelerinin ifade ettikleri görüşlere gönderme yapması nedeniyle, ifade özgürlüğü ile yakından bağlantılıdır. İfade özgürlüğü, ABA madde 2 gereğince Birliğin temelini oluşturan değerleri yansıtan çoğulcu ve demokratik bir toplumun esas temellerinden birisi olup, ABA madde 6(1) uyarınca kurucu antlaşmalar ile aynı hukuki değere sahip Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı madde 11 ile güvence altına alınan bir temel haktır. Bu özgürlük, 4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanan İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Avrupa Sözleşmesi madde 10'da da yer almaktadır.

32 Bu nedenle, Protokol madde 8 açısından 'görüş'e, içeriği bakımından öznel değerlendirmeler anlamına gelen iddialara karşılık gelen mülahaza ve beyanları içeren geniş bir anlam verildiği kabul edilmelidir.

33 Yine, Protokol madde 8'in lâfzına göre açıktır ki; bir görüş, dokunulmazlıktan faydalanmak için, Avrupa Parlamentosunun bir üyesi tarafından '[onun] görevlerini yerine getirmesi esnasında' ifade edilmelidir. Öyleyse, Protokol madde 8, ifade edilen görüş ile parlamenter görevler arasında bir bağ koşulu getirmektedir.

34 Konunun –tıpkı esas davadaki durum gibi– köken üye devletinde kovuşturulan Avrupa Parlamentosunun bir üyesi tarafından yapılan beyanlar olması nedeniyle, yukarıdaki 27. paragraftan anlaşılabilceği üzere, Protokol madde 8'in öngördüğü dokunulmazlığın, ulusal mahkemelerin ve yargısal makamların kendi ülkelerinde asayişe

uyulmasını sağlamak amacıyla ceza gerektiren suçlar için kovuşturmalar ve yaptırımlar alanındaki ayrı ayrı yetkilerini kullanmalarının tam olarak önüne geçmeye elverişli olduğu ve bunun sonucunda bu beyanlardan zarar gören kişileri –durumuna göre uğranılan zarar nedeniyle adli mahkemeler önünde tazminat talep etmek de dâhil olmak üzere– her türlü yargısal yoldan mahrum bırakmaya elverişli olduğu belirtilmelidir.

35 Bu neticeler göz önünde tutularak, ifade edilen görüş ile parlamenter görevler arasındaki bağın doğrudan ve aşikâr olması gerektiği kabul edilmelidir.

36 Dahası, esas davadaki durumların tarifi ve ilgili Avrupa Parlamentosu üyesinin ileri sürdüğü iddiaların içeriği göz önüne alındığında, bu iddialar, Avrupa Parlamentosunun bir üyesinin görevlerinden oldukça farklı gözükmemektedir ve bundan ötürü, vatandaşların kamu yararı endişeleri ile doğrudan bir bağ oluşturmak için hemen hemen hiç elverişli değildir. Buradan hareketle, böyle bir bağ ortaya konulabilse bile; bu bağ, aşikâr olamayacaktır.

37 Bu rehberlik ışığında, başvuru mahkeme, Protokol madde 8 gereğince dokunulmazlığın tanınması için gerekli maddi koşulların sağlanıp sağlanmadığına bakarak, esas davadaki ihtilafli beyanların parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında bir görüşün ifade edilmesi olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceğini belirlemelidir. Nitekim bu belirleme, yukarıdaki 21. ve 22. paragraflarda belirtildiği üzere başvuru mahkemenin münhasır yetkisinde kalmaktadır.

38 Başvuru mahkeme, bu belirlemeyi tamamladığında, dokunulmazlık için gerekli maddi koşulların sağlandığını tespit ederse; yukarıdaki 27. paragrafta değinildiği gibi, ilgili Avrupa Parlamentosu üyesine karşı açılan davayı reddederek bu dokunulmazlığa uygun etkiyi vermektense başka seçeneği yoktur (*Marra*, paragraflar 33 ve 44). Bunun aksine, başvuru mahkeme, durumun bu olmadığını, yani dokunulmazlık için gerekli maddi koşulların sağlanmadığını tespit ederse; davayı görmeye devam edecektir.

39 Bu meyanda, tıpkı esas davadaki gibi, Avrupa Parlamentosu, ilgili üyesinin istemi üzerine o üyesinin dokunulmazlığını savunmaya ilişkin bir karar almış olsa bile; kendi İç Tüzüğü gereğince aldığı bu karar, ulusal mahkemeler üzerinde herhangi bir bağlayıcı olmayan bir görüşten öteye geçemez; çünkü Protokol'deki hiçbir hüküm, ulusal mahkemeleri Protokol madde 8'de öngörülen koşulların sağlanıp sağlanmadığı kararını

alırken Parlamenteoya başvurmakla yükümlü tutmamaktadır. Divanın daha önce karara bağladığı gibi, esas davada bahsi geçen kanun gibi, bir üye devletin hukukunun ulusal parlamentonun ulusal mahkemenin söz konusu dokunulmazlığı kabul etmemesi durumunda müdahale etmesini sağlayan o parlamentonun üyelerinin savunulmasına ilişkin bir usul öngörmesi, Avrupa Parlamentosuna o üye devletten gelen üyeleri yönünden aynı yetkilerin tanındığı anlamına gelmez; zira Protokol madde 8, bu tür bir yetkiyi açıkça öngörmemektedir ve ulusal hukuk kurallarına gönderme yapmamaktadır (Bu etki için bakınız, *Marra*, paragraflar 35 ila 40).

40 Bu nedenle ve esas davada davalı tarafından duruşmada ileri sürülenlerin aksine, her ne kadar Avrupa Parlamentosu ve ulusal mahkemeler, aslında, ABA madde 4(3) ve Protokol madde 8 uyarınca Avrupa kurumları ve ulusal makamların iyi niyet içerisinde işbirliği yapma yükümlülüğü nedeniyle Protokol hükümlerinin yorumlanması ve uygulanmasında her türlü çatışmadan kaçınmak için işbirliği yapmakla yükümlü olsa bile (*Marra*, paragraf 42); başvuru mahkeme, ABİHA madde 267 gereğince verilen bu karar ile sunulan yorumu göz önünde tutarak, Protokol madde 8'in esas davadaki olaylara uygulanmasına ilişkin olarak hakkında bilgilendirildiği Avrupa Parlamentosu görüşünü benimsememeye karar verirse; AB hukuku, kararının gerekçeleri yönünden başvuruyu yapan ulusal mahkemeye herhangi belirli bir yükümlülük vazetmemektedir.

41 Buraya kadar belirtilenler ışığında, gönderilen soruya verilecek yanıtı göre, Protokol madde 8, Avrupa Parlamentosunun bir üyesi tarafından Parlamenteonun alanı dışında yapılan ve onun köken üye devletinde iftira atmak suçu nedeniyle kovuşturulmasına yol açan bir beyanın, o beyan parlamenter görevlerin yerine getirilmesi ile doğrudan ve aşikâr bir bağa sahip öznel bir değerlendirme olmadığı müddetçe, bu hükmün tanıdığı dokunulmazlık kapsamında kalan parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen bir görüş oluşturmayacağı şeklinde yorumlanmalıdır. Başvuruyu yapan mahkeme, esas davadaki durum yönünden belirlenen koşulların sağlanıp sağlanmadığını belirleyecektir.

Masraflar

42 Buradaki muameleler, esas davanın tarafları açısından ulusal mahkeme önündeki derdest davada bir aşama olduğundan; masraflar hakkındaki karar, ulusal mahkemeyi ilgilendirir. Divana görüş sunarken

yapılan masraflar, bahsi geçen tarafların masrafları hariç olmak üzere, geri alınamaz.

Bu sebepler ışığında Divan (Büyük Daire) şu şekilde karar vermektedir:

AB, ABİ ve AAET Antlaşmalarına ekli Avrupa Birliğinde Ayrıcalıklara ve Dokunulmazlıklara Dair Protokol madde 8, Avrupa Parlamentosunun bir üyesi tarafından Parlamentonun alanı dışında yapılan ve onun köken üye devletinde iftira atmak suçu nedeniyle kovuşturulmasına yol açan bir beyanın, o beyan parlamenter görevlerin yerine getirilmesi ile doğrudan ve aşikâr bir bağa sahip öznel bir değerlendirme olmadığı müddetçe, bu hükmün tanıdığı dokunulmazlık kapsamında kalan parlamenter görevlerin yerine getirilmesi esnasında ifade edilen bir görüş oluşturmayacağı şeklinde yorumlanmalıdır. Başvuruyu yapan mahkeme, esas davadaki durum yönünden belirlenen koşulların sağlanıp sağlanmadığını belirleyecektir.

[İmzalar]

***